

egyesülve a
SZÉKELYHIRLAP-pal

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP
REGGEL

SZÉKELY UJSÁG

fuzionat cu
ZIARUL SĂCUESC

APARE
INFIECARE DUMINECA
DIMINEATA

„Gazeta Săcuească” = Tg.-Săcuesc

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Voevodul Mihailu
1. szám.

Redactor responsabil și editor — Felelős szerkesztő, kiadó
Kovács J. István

Redacția și administrația:
BIROU DE ZIARĂ KOVÁCS
Ștrada Voevodul Mihailu 1.

A jó szomszédság

A fenti címmel megírt közleményt a Világ Visszhang című, Berlinben megjelenő sajtótudósító közli. Rendkívül érdekesen tűnik ki abból, hogy a nemzeti szocialista államrendezésben milyen nagy fontosságot szentelnek a jószomszédsági viszony és az egymáson való segítség gondolatának. A cikk ezeket mondja:

— Jó szomszédnak lenni nemzeti szocialista kötelesség. De a jószomszédság elve feltételezi az egymáson való segítséget, az egymáson való támogatást, azaz végeredményben a népi közösség gondolata a jó szomszédság elvén épül fel.

A német törvény külön gondoskodik a házsártos szomszédok, a veszekedők megrendszabályozásáról. Ma nem létezik nagyobb szegény, mint egy házon belül összeférhetetlen természetűnek lenni. De a német népjólétiügyi intézmény ugyancsak szolgálatába állította a jószomszédság alapelvét, amennyiben a gyermektelen vagy kevés gyermekkel bíró családok, a szomszéd asszony távozásakor, vagy átveszik a gyermekek gondozását, vagy pedig ha

a sok gyermekes anya otthon van elfoglalva, a szomszédasszony elmegy a piacra, vagy üzletekbe, hogy az anya bevásárlásait maga átvegye.

A jószomszédság önkéntes szervezetébe eddig 1 millió német háziasszony jelentkezett. Kb. 8.000 varróműhely tartanak fenn, 3000 tanácsadó irodát állítottak fel, amelyekben minden családvédelmi ügyben segídeknek, dolgozni akaró nőknek tanácsokat adnak és a sokgyermekes asszonyokon való segítséget lehetővé teszik. Ezen szervezet 5000 napközi gyermekotthont és 420 anyaiskolát tart fenn.

Különösen nálunkféle megszívlelendő az a céludatos munka, amelyet a németek az összeférhetetlenségnek a kiirtására és az egymás támogatására szentelnek. — Milyen nagyszerű gondolat intézményesen segíteni egymáson, kötelességszerűen szolgálni a testvériséget és milyen nagy dolog jószomszédnak lenni.

Mindezt csak az tudja kellőképpen méltányolni, akinek rossz szomszédja van. Mert egy rossz szomszéd millió módon kellemetlenkedhet, megkeserítheti az ember életét. Hiszen látjuk, hogy csak a Székelyföldnek milyen

sok halálos áldozata van, amelyek a rossz szomszédsági viszony veszekedéseiből származnak. Hát mennyi per, mennyi ellenségeskedés forrása a rossz szomszédság.

Igazán nem kárbavesztett az a gondoskodás, amelyet egy állam berendezés arra a célra fordít, hogy egész sulyával ápolja a jószomszédságot. A német birodalom ebben a tekintetben is példát mutat, amikor ekkora gonddal és intézményes szervezettséggel órkodik a polgárok közötti jóviszonynak és az igazi népközösségi szellemnek a kiépítésén.

Tanuljunk belőle, különösen mi székelyek, ahol olyan sok az ellenségeskedés és az abból kiinduló boszúállás. Tanuljuk meg, hogy egy nép csak akkor érvényesítheti a benne rejlő nagy értékeket, ha élő valóságként ápolja az együvértartozásnak érzését, egymást segíti, támogatja és egymásért minden áldozatra készen áll.

(Cs. L.)

— A nemzetvédelmi adó ellenőrzése
Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter az ország területére öt „repülő osztagot” nevezett ki a 2 százalékos nemzetvédelmi adó ellenőrzésére.

Szinészkaté

A magyar színjátszás követelményei 100 évvel ezelőtt

Ha visszatérünk a színészet több évtizedes fejlődésére, bámulattal állunk meg különösen a színpadi technika mai teljesítménye előtt. A szabad természet ezer változatát, fényét és csillogását, az emberi elme számos fizikai alkotását veszi át ma a színpadi rendezés művésze. A színpadon keresztül csobogó patak, az erdő-mező színpompás meglevenítése, az előálló lovas fogat, nem ritka teljesítménye a színpadi kézügyességnek.

Fejlődött azonban a játszás művészete is és ennek a színvonalán mind magasabbra tör a meghonosodó szabadtéri előadások művészi beállítottsága. Pedig ha csak száz esztendővel forgatjuk vissza a színészet történelmének lapjait, nem sok változás van a száz év előtti és ma is fennálló azon szabályok között, amit a színésztől megkíván a színjátszás egységes művészete.

Egressy Gábor, a magyar színjátszás egyik lelkes uttörője, ezelőtt száz esztendővel szabályokba (kátéba) foglalta azokat a követelményeket, melyeket meg kellett tanulnia, illetve elsajátítania minden jó színésznek, hogy az előadás ne csak le legyen darálva, hanem magát az életet és annak létezését vigye a néző elé.

A magyar színjátszás nagy mestere főbbek között a rendezőtől nemcsak technikai, hanem főleg szellemi rendezést követelt. Nagy sulyt helyezett a próbákra, mert

„sok próba által — ugymond — szívárogát az emlékezésből a szó, — s ezzel a dolgot, — a lélekbe és szívbe, úgy, hogy utóbb

eredetivé, második természetté válik minden színi cselekvés a sokszor gyakorlott műszabályokkal együtt a színészeiben.”

Egyebekben Egressy a következő szabályokba foglalta a jó színjátszás követelményeit:

[1] A szerepiróknak hagyatnak meg, hogy az eddigi *végyszavak* (Schlagwort) helyett, hosszú, befejezett értelmű konstrukciókat írjanak jelmondatoknak; mivel a játszó szavainak gyakran csak az előtte, vagy utána szólóéval van teljes értelme. Így a szerepet tanuló érteni fogja, amit tanul, mi eddig sokaknál és gyakran nem történt s oka volt a sok rossznak. Ha a játszó társ csak néhányat szól közbe, azon szavak kis betűkkel irassanak csak folytatva a szerepbe, valamint a játszó társ minden instrukciói. Ha többet mondanak egyszerre valamit, mindegyiknek ugyanazon egy jelmondat irassék.

[2] A jelmondatokat s a játszótárs minden instrukciót oly pontosan kell tudni a színésznek, mint saját szerepét, hogy mihelyt társa az utolsó szót félig kiejtje, ő már kezdhesse a magáét és simán köthesse a társához.

[3] A játszó ne bujjanak annyira össze s ne csak egy részét, vagy szegletét foglalják el a színek, hanem az egészet, ha szinte keften vannak is a színen s a rendes 2, 3 sőt néha 4 lépésnyi távolság az állásban tartassék meg szüntelen.

[4] Ne hadarásson a színész szüntelen és ok nélkül, kivált midőn a helyzet mindennapi és nyugalmas; a gesztikuláció és testjáték soha se legyen üres, hanem mindig jelentős és kifejező, örök mozgás nélkül is lehet élénken játszani,

[5] Azok, kiknek a színpadon levők közül a beszélőt hallani szükséges, ne fordítsanak annak hátat egymáshoz suttogva, hanem figyelmezzenek s ne szűnjenek meg játszani soha.

[6] A belépő ne irányozza lépéseit egyenesen a sugónak, kivált kinek csak keresztülmenőben van beszéde.

[7] A belépő ne vágja ki egészen a jelmondatot az ajtón kívül, hanem egy kisre előbb lépjen be, kivált ha hallania kell a végyszavakat, s úgy intézze, hogy semmi szünet ne legyen a jelenések közül, kivált verses darabban.

[8] Ha a színről többen egy bizonyos helyre mennek el, ne váljanak el az ajtón kívül a nézők láttára egyik jobbra, másik balra, szinte ha egy helyről kell többnek jőni, ne lépjen egyik jobbról, másik balról be.

[9] Vétessenek a rendező által kérdőre néha egyes tagok, kivált készületlenségről megrövidítak, a darab, vagy azon jelenés tartalma felől, melyben játszanak, s ha a dologgal ismeretleneknek találtatnak, keményen büntetessenek.

[10] Végre büntetést érdemelne az is, aki az olvasó próbán nem tudja folyvást olvasni szerepét, — mi kivált nőnemnél igen bosszantó dolog, — mert emiatt igen nehéz a darabbal megismerkedni.

Íme, ezek a magyar színjátszás száz-esztendőss tanácsai elszárgult lapokról, az idő moha azonban nem lepte be annyira a betűit, hogy a késői színész nemzedék tagjai is el ne olvashatnák.

(k)

Széleskörű felhatalmazást kaptak a prefektusok az aratási munka elvégzése érdekében

— jul. 31
A bucurești rádió közölte a miniszterelnökség közleményét az aratási munkálatok elvégzésével kapcsolatban. A közlemény szerint a kormány elhatározta, hogy az összes minisztériumok tevékenységét, elsősorban a mezőgazdasági munkák elvégzésére összpontosítja és ennek érdekében széleskörű intézkedéseket tesz.

A kormány utasította az összes megyefőnököket, hogy vegyék kezükbe a mezőgazdasági munkák irányítását és felelőssé tette őket a munkálatok kellő időben való elvégzéséért egész megyéjük területén, tekintettel arra, hogy a jelenlegi helyzet nem

engedi meg, hogy egyetlen buzaszem is kárba vesszen. A kormány intézkedéseinek megfelelően a megyefőnökök igénybe vehetnek minden rendelkezésre álló munkaerőt és kérhetik a megye területén állomásozó katonaság vezetőit, hogy bocsássa rendelkezésükre a munkálatok elvégzéséhez szükséges katonai munkaerőt, szekereket, lovakat, stb. Rendelkezhetnek a megyefőnökök a katonai előképzősökkel is, sőt mezőgazdasági munkálatok elvégzése érdekében egyelőre beszüntetik a katonai előképzősök egyéb tevékenységét.

A közlemény részletesen intézkedik az igénybe vett munkaerő ellátásáról is.

Az érdekelt dunai hatalmak feladata tisztázni a függő kérdéseket --- hangsúlyozzák Rómában

Róma, július 30.

A DNB jelentése szerint római politikai körökben a román államférfiak római tárgyalásaival kapcsolatban rámutatnak arra, hogy a dunai érdekelt hatalmak feladata tisztázni függő kérdéseket a salzburgi és római tárgyalások után hozzájárulni a dunai tér kérdéseinek békés rendezéséhez. Miután Franciaország és Anglia befolyását véglegesen megszüntették Délkelet-Európában, a két tengelyhatalom teljes összhangban terem-

tette meg Délkelet-Európában a szükséges légkört a békés megengedés számára, amely alkalmat ad az érdekelt hatalmaknak nézeteltéréseik végleges megoldására. Ezek között a kérdések között szerepel a balkáni területi kérdéseinek közvetlen megoldása. Római politikai körökben megállapítják, hogy a Délkelet-Európában megkezdett tevékenység célja az összes érdekeltet kielégíteni. Remélik, hogy a salzburgi és római tárgyalások alapján új építő és békés együttműködés korszaka kezdődik meg.

Szeptember 1-ig meghosszabbították a cukorrépatermelők katonai felmentését

A nagyvezérkar július 31-én a következő rendeletet adta ki:

A nagyvezérkar szeptember 1-ig meghosszabbítja mindazon cukorrépatermelők katonai felmentését, akiket a

nagyvezérkar 202291 és 202292 számú rendelete alapján egyénileg mentettek fel. A fentiek szeptember 1-én minden külön rendelkezés nélkül kötelesek szolgálatra csapattestükhöz bevonulni.

Hogyan bélyegzendők az ezer lejen aluli összegű számlák?

București, július 30.

Az illetéktörvény június 18-iki módosítása alapján megváltozott a számlák fiscus illetéke is 5 ezrelékről 6 ezrelékre. Mivel a módosításban nem tünt ki, hogy az ezer lejen aluli összegű számlákra hogyan alkalmazandók az új illetékek, a pénzügyminiszter most rendeletet adott ki, amelyben szabályozta ezt a kérdést. A rendelet szerint az ezer lejen aluli összegű számlákra

a következő bélyegek ragasztandók:

számlaösszeg	fiscus	aviatikai bélyeg
100 lejig	1.— lej	semmi
100—300 lejig	2.— lej	1.— lej
301—500 lejig	3.— lej	3.— lej
501—600 lejig	4.— lej	4.— lej
601—800 lejig	5.— lej	4.— lej
801—1000 lejig	6.— lej	4.— lej

A fentiekén kívül alkalmazandó a két százalékos nemzetvédelmi bélyeg is, amely minden megkezdett száz lej után két-két lejes bélyegeken róvandó le.

Új püspök

Pius pápa az egyesített nagyváradi és szatmári püspökség élére dr. Napholz Pál jezsuita pátert nevezte. A kinevezés Erdély-szerre nagy meglepetést keltett, mert senki sem gondolt arra, legkevésbé pedig a végtelenül szerény új püspök, hogy Krisztus földi helytartója őt szemelte ki az érdemekben gazdag Fiedler István püspök helyére.

Fiedler István püspök lemondása után, mint ismeretes, XII. Pius pápa Márton Áron püspököt bízta meg a püspökség ügyeinek ideiglenes intézésével. Napholz Pál dr. kinevezésével Márton Áron püspök ezirányú teendői most véget értek.

Az új püspök a kolozsmonostori plebiániát vezette, ahol közszereletnek örvendett és hívei valósággal rejtogtak érte.

Napholz Pál dr. a szatmármegyei Szakasz községben született 1901 december 21-én Középiskolai tanulmányait a volt szatmári római katolikus főgimnáziumban végezte, majd a halodik gimnázium elvégzése után belépett a jezsuita rendbe. A két éves próbaidő leteltével Kalocsán folytatta tanulmányait, majd a szegedi jezsuita kollegium magiszterévé nevezték ki. A teológiát a brüsszeli egyetemen végezte s a brüsszeli egyetemen szerezte meg a bölcsészeti doktorátust is. Hazatérése után Szatmárra került s ott másfél éven keresztül a noviciusokat oktatta. — 1935-ben került Kolozsvárra. Az új főpásztor nyolc nyelven beszél s kiváló hitszónoknak ismerik. Az egyházpolitikát minden földi dolog fölé helyezi s ezen a szemüvegen keresztül vizsgálja és ítéli meg az embereket. Az új püspök még csak 38 éves.

Igy irtak

még két évvel ezelőtt az angolok Hitlerrel...

Nem kell messze visszamenni a múltba. Alig 2—3 évre, amikor az angolok is más szemüvegen keresztül nézték Hitler egyéniségét. Hiába, változnak az idők és változnak a vélemények. Mindenesetre érdemes Francis Yeats Brown angol őrnagy alábbi cikkét elolvasni.

Két évvel ezelőtt irta. Így ma sokkal érdekesebb.

Sok nevezetes emberrel találkoztam, de csak kettőnél: Gandhinál és Lawrence ezredesnél éreztem a testi-lelki tisztaságnak és őszinteségnek azt a benyomását, mint Hitlernél.

A két előbbi egyéniségből, — mint a Hitleréből is — sajátságos belső lény sugárzik. Ő is — mint azok — magánéletében szerény és igénytelen. Mint két társa, őt még azoknál inkább magávalragadja az egyént és a tömeget valami különleges hatalommal, mely rajta kívül eredének tetszik. Hitlert izzóbb és őszintébb csodálattal árasztja el a tömeg, mint bárki más férfi a történelemben. Ez olyan lény, mi előtt még azoknak sem kellene személt hunyniok, kik gyűlölik politikáját.

Mivel nyeri meg Hitler a tömegeket? Sokszor hallottam őt beszélni. Zengőbb hangú, jobb szónokokat hallottam nála, de soha olyat, ki anyira lenyűgözné halgatóit, mint ő.

A Kroll-oprában múlt év február 20-án tartott három órás beszédét Hitler eleitől végig olvasta, mégpedig gyorsan és minden szünet nélkül — kivéve a tapsorkánok okozta félbeszakításokat, — benne egy órahosszat tiszta statisztikai adatokat sorolt fel és mégis feszült figyelemben tartott mindenkit pusztán mondatai hangsúlyozásával. A szónoki pontokon hangja a legmagasabb existánsig fokozódott: teljesen a megszállottság bélyegét viselte magán. Csoda tanui voltunk, mintha égi tűz szállott volna alá, a feszültség szinte elviselhetetlenné vált, míg a szenvedélyes hang a tetszészajban feloldódott, a hisztériával határos, ragados atmoszférának önuralma erejével határt szabott. Az erős misztikus izzár, a több mint nőies látnokság a hűvös értelemmel és szilárd akarattal egyesül benne.

Hatalma titkának ez csak egyik része. A másik az a tehetség, hogy a kellő pillanatot, az arravaló embert meg tudja választani, hogy így valóra váltsa álmait. Bennem megvan a holdkóros biztossága — mondotta magáról a Rajna vidék katonai újjászervezésekor, midőn tábornokainak fele francia bevonulástól tartott. Tetteiben mindig ösztöneivel vezette magát és — legalább eddig — a történelem mindig igazolta.

Munkatársai megválasztásában is rendkívül ritkán tévedett és ha vezérkara mellé állítjuk az angol parlament, vagy a francia kamara előjáróit, félek, hogy az összehasonlítás a demokrácia hátrányára üt ki.

Hitler háború érdemeit bel- és külföldön ritkán emlegetik, pedig hivatalos hiteles följegyzések tanuskodnak róla, hogy a nyugati fronton 36 katonai akcióban vett részt, megsebesült, súlyos gázmérgezést kapott és elnyerte a II. és I. osztályú vaskeresztet.

Angliában általában hadi misztikusnak tartják Hitlert, aki állandóan hadi tervet kovácsol. Pedig ez súlyos tévedés, mert legnagyobb becsvággya munkásságának társadalmi része és minden intézkedésének ez a nyitja.

Fichler, a müncheni főpolgármester, ki a Führernek 1923—1924-ben fogolytársa volt, beszéli, hogy mikor Hitler a „Mein Kampf” című művét írta, állandóan a müncheni szegényebb néposztály sora javításán törte a fejét, amit később valóra is váltott. Másrészt nem is képzelhető, hogy abból a féltucat emberből, kikkel egy külvárosi sörcsarnokban kezdte, országos pártját ki tudta volna építeni. A döntő pillanatban a nemzeti szocialista vezérek tizenhatos sorban meneteltek, mozgalmukért kockára téve életüket, de nem a fegyverekben, hanem a nép akaratában bíztak. Az ilyen erőre tá-

maszkodó tekintélyről a vak is láthatja, hogy népében olyan gyökere van, mint előtte senkinek.

Ha a gyarmatkérdés kölcsönös engedmények alapján meg egyezéssel megoldódik és az utból elhárul, ezzel az általános kiengesztelődéshez és lefegyverzéshez az út megnyílnék.

H I R E K

- 1940.
augusztus
3.

SZÉKELY UJSÁG

(egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal)

társadalmi és közgazdasági hetilap

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre — 80 lej. Egy hóra — 14 lej
Negyedévre 40 lej. Külföldre egy évre 300 lej

TÁJÉKOZTATÓ:

Szolgáltatás gyógyszerárak vasárnap és egész héten Bajnok patika, mely egész napon nyitva. Ugyanígy éjszakaiként is szolgálatban van.

Induló vonatok Tg.-Săcuescről

3104-es személyvonat indul	5 ⁴⁵ órakor
3106	" " 14 ⁵⁵ "
3108	" " 19 ⁴⁰ "

Braşov-ba érkezik:

3104-es 8³⁵ óra, 3106-os 17⁵¹ óra, 3108 22³⁸ óra.

Tg.-Săcuescre érkező vonatok:

3103-as személyvonat érkezik	9 ⁴⁷ órakor
3105	" " 17 ⁰⁸ "
3107	" " 21 ⁵⁴ "

Braşovból Bucureşti felé ind.:

Rapid: 16⁰⁰ óra.

Gyors: 3⁵⁵, 5⁰¹, 6²⁴, 11⁴⁰, 17⁴⁰, 19³⁴ órakor.
Személy vonatok: 1⁰⁵, 7³⁸, 13¹⁹, 16¹¹, 18³⁷ óra.

— **Id. Kovácsy Bálint** Szerdán, jul. 31. én a város társadalmi életének kedves és köztisztelőiben álló alakja dől ki az élők sorából. Öröndi id Kovácsy Bálint ny. postafőnök, földbírtokos életének 87. ik, házasságának 56. ik évében elhunyt. Magas kora ellenére is a tavasz elején még nagy sétákat tett és csak négy héttel ezelőtt dőlt ágyba, ahonnan nem is kelt fel többé s szerda délelőtt csendesen örökre elszenderült. Az öreg ur még a világháború alatt ment nyugdíjba. Ő volt az első postafőnök a múlt század nyolcvanas éveiben a postamesteri hivatalból kincstári hivatalba átszervezett kézdivásárhelyi postának. Mint volt alvinci postamester került a posta élére 1886 márc. 6 án, átvéve a postát Tóth Samu postamesteriől. 1915. évig teljesített szolgálatot, lelkiismeres munkájával és rokonszenves modrával közbecsülést szerezve magának és családjának. A világháború harmadik esztendejében, 1916-ban, mint tüz. hónapokig volt internálva Raduceneni-be, ahonnan 1917 tavaszán került haza. Kászonyfaluban született, ahol az édesatyja postamester volt. Feleségén, Kovácsy Bálintné Jancsó Amálon kívül gyermekei: Szegedy Lászlóné Kovácsy Ilona, ifj. Kovácsy Bálint földbírtokos és dr. Kovácsy Lajos orvos, valamint kiterjedt rokonság gyászolják. Temetése tegnap, pénteken volt a ref. egyház szertartása szerint.

— **Molnár Róza** képzőművész E héten Brassóban képzőművészeti rendezett Molnár Róza, a városunkból származó székely festőművész. A kiállításról nagy elismeréssel emlékezik meg a kritika és idezi többek között a bucaresti sajtó elismerő sorait. Megemlíti, hogy az Universul, a Timpul, az Argus két-három festményének lenyomatát közli s a legnagyobb magyar és francia műértők kritikája mellett talán Molnár Rózának ez a meleg fogadtatása hozta meg a legteljesebb elégtételt. Megállapítja a brassói kritika, hogy Molnár Rózát nem lehet semmiféle „irányzat” követőjeként elkönyvelni. Tulajdonképpen egyénisége, képeinek a székely őslélekből fakadó önállósága nem engedik meg az osztályozást. Tanult mindenből és mindenkitől, hogy aztán

eldobja magától mindazt, ami sallang, fölösleg s átíttassa művészetét saját lelkének legbensőbb érével.

— **Halálozások.** Kézdivásárhelyi Papp Adolf volt bankigazgató, magánzó 85 éves korában Dénán elhunyt. A városunkból elszármazott Papp család tekintélyes tagjának halála nagy részvétet keltett Dénán, ahol az öregur nagy tiszteletnek örvendett. — **Öz. Szánthó Károlyné,** néhai Szánthó Károly volt nyugdíjdi körjegyző özvegye 67 éves korában Sft. Gheorghen (Sepsiszentgyörgy) meghalt. Az elhunyt gyermekei: Dr. Szánthó Vilmos ügyvéd, Szánthó László temesvári templomi szobrász, öz. dr. Draslóc y Aladárné Szánthó Barla és Szánthó Ferenc körjegyző és kiterjedt rokonság gyászolják.

— **A Szent Anna tó áldozata.** Minden esztendőben megköveteli a maga áldozatát a Szent Anna tava. Az elmúlt vasárnap délután egy nagyobb számú kiránduló társaság csónakázott a tavon, miközben tört a városunkban is erősen érezhető vihar és a csónakot felborította. A társaság tagjai uszással igyekeztek partot érni, mikor azonban valahogy kivergődtek, akkor vették észre, hogy hiányzik a társaságból Vargha József torjai cipész mester. A 29 éves iparos nem tudott megküzdeni a magasra korbaesott hullámokkal és odaveszett. Holttestét helyben hazaszállították Torjára és ott helyezték örök nyugalomra.

„Az Anglia elleni nagy támadás már meg is kezdődött!”

— mondotta rádióbeszédében a Telegrafo című olasz lap igazgatója

Róma, július 30

A „Telegrafo” című lap igazgatója tegnap este a hadsereghez intézett rádióbeszédében kijelentette, hogy az Anglia elleni nagy támadás már meg is

kezdődött. A német repülők naponta heves támadásokat vezetnek Anglia ellen és a kör egyre jobban szorul Nagy-británia körül. A győzelem napja rövidesen el fog jönni.

A rendellenes időjárás és a napfoltok

Minduntalan megisméllődik a kérdés, vajon nem a napfoltok e az okai már hosszabb idő óta tartó abnormális, előre kiszámíthatatlan, csalogó időjárásunknak? Mindenki hallott a napfoltokról, de aránylag kevesen gondolnak rá, hogy azok gyakran elég nagyok, hogy teleskop nélkül is megláthassuk őket. A napfoltok megjelennek, megsokasodnak, majd újra elfűnnek napfolt ciklusnak nevezett 11 éves periodusokban, melyet a Jupiter és Saturnus mozgása kombinált hatásának tulajdonítanak a csillagászok. A napfoltok látható bizonyítékai a nap légkörében fellépő ciklonikus zavaroknak. Olyan természetűek, mint a mi zivataraink, egy egy bizonyos kiörést lehetetlen előre megjósolni. Azért akit érdekel, nézegesse időnként a napot jól bekomozott üvegen át, vajon nem pillant-e meg rajta nagyobb foltot, kilörést.

A napfoltokat a azok változásait gyakran vizsgálják az időjárásunkra gyakorolt esetleges hatás szempontjából. Ennél a problémánál nem szabad megfeledkezni arról, hogy a napfoltok — mint kanyarónál a kiűlése — csupán szimptomák és maguk nem befolyásolhatják Földünket. Hogy azonban a napfoltokat előidéző zavarok hatással vannak-e éghajlatunkra, az más kérdés: erre nézve a tudósok közt nincs egyetértés. Kétségtelen azonban, hogy a napviharok által előidézt elektromos hatások nyomai fölfedezhetők, miután azok a csekély 93.000.000 mfdnyi távolságon áthaladtak, amely bennünket a naptól elválaszt. Különösen a rádió és táviró működésére vannak hatással ezek a „magnetikus viharok” és az északi fény megjelenése is összefüggésben van velük. Figyelemreméltó jelenség, hogy az equatorialis Afrika területén fekvő Viktoriátó vizsina a napfoltokkal változik, másrészt a foltok jelenléte idején Észak-Szibériában gyakoriak az égháborúval járó viharok. Erdekessé Sir Napier Shaw megállapítása is, mely szerint 20 éven át, amely időszak alatt pontos adatokat tudott gyűjteni, Kelet-Angliában a buzatermesen kétséget kizáróan a napfoltok befolyása volt észlelhető.

Gabriel abbé jelentékeny munkát írt a csillagászati időszakok egymással való kapcsolatáról, amely 744 évenként tér vissza.

Számításai alapján néhány évvel ezelőtti rendkívül hideg telet jósolt. A jósolt bevált. Am az ilyen hosszú idővel dolgozó próféciák gyakran nem válnak be és pedig nem azért, mert a számítások nem voltak helyesek, hanem azért, mert előre ki nem számítható események befolyásolhatják az időjárási viszonyokat. Így 1911-ben rendkívül meleg nyarunk volt, a számítások szerint 1912-ben ennek meg kellett volna ismétlődnie, azonban Alaska félszigetén kitört a Katmai tűzhányó és annyi hamu, port szórt a levegőbe, hogy az egész nyarat elrontotta vele. — Ha egyik télen nagyobb mennyiségű jég marad meg az Északi sark vidékén, az elég ok lehet arra, hogy Európában, különösen északibb részein, sokkalanul hideg legyen a következő nyár.

Ritkán bánjuk meg, ha keveset beszélünk. Gyakran, ha sokat.

Vigyázz: hol és mit beszélsz!

Sohase tudod, hogy ki hallgat!

Ketten beszélgetnek

— Szervusz!
— Szervusz.
— Na?
— Semmi.
— Mondjad, mért lóg úgy az orrod?
— Mi közöd hozzá?

— Ejnye, milyen paprikás hangulatban vagy! Talán „cibán” ba tapodtál?

A választ nem írjuk ide! A hangulat már annyira ideges, hogy a helyzetet az odaérkező harmadik menti meg.

— Szervusz két öreg! Amint látom, ecetet uszonnáztatok, illő, hogy felvidítsalak és elmondja az alábbi adomát:

Grün Kohn nevű barátjával tartott közösen egy barátnőt.

— Te Kohn—monta Grün egyik nap — nagy baj van. Mi apának érezhetjük magunkat.

— Ajve — rázkódott össze sápadtan Kohn — ez nagyon nagy baj. A kórházban kideredik a nő, elterjedhet a híre és akkor jól nézünk ki. Mit lehetne csinálni?

— Megvan! — kiáltott fel Grün. Elviszem Nagyváradra és ott zajlik le a szülés. Grün másnap Váradra vitte barátö-jüket.

Egy hét múlva jelent meg csak újra itthon — mély gyászbán.

— Ajjaj? — kérdezte rémülten Kohn, mi történt!

— Ikrek születtek — felelte szomorú arccal — és az én gyermekem meghalt..

Eddig a vicc!

A két szomorú ember arca felvidul és jóízűen kacagnak a harmadik beszédén.

Az okos megtanul figyelni és hallgatni.

Felvétel

a Tg.-Săcuesci római katolikus téli gazdasági iskolába

A római katolikus püspökség a gazdasági társadalom óhajának eleget téve, városunkban téli gazdasági iskolát létesített, melynek eddigi működése már is bizonyíték arra, hogy kitűnően eleget tesz hivatásának.

Az iskolának külön jelleget ad az a tény, hogy sajátosan a székelyföldi időjárást és adottságait tartja szem előtt, a gazdaságnak ész és szakszerű lehetőségeit tanítja, vagyis: kimondottan székely gazdákat nevel.

A gazdasági szaktárgyakon kívül azonban általános művelődési tárgyakat is tanítanak. Így hittant, román és magyar nyelvet, történelmet, földrajzot, számtant, földmérést, levelezést, éneket, stb. Az iskola időtartama 2 év, még pedig a tanév kezdődik október 15-én és végződik április 13-án. A tanulók a téli tanfolyam elvégzése után április hó folyamán elméleti, október hó 1—14 közötti időben pedig gyakorlati vizsgát tesznek.

A gyakorlati vizsgára a tanulók április 15—október 15 közötti időben részben az iskola, részben a saját gazdaságukban készülnék elő úgy, hogy csoportokra osztva bizonyos ideig az iskola gazdaságában, bizonyos ideig otthon a gazdaságban dolgozzanak s ezen munkájukat időről-időre ellenőrzi a szaktanár. Két ilyen tanév elvégzése után a tanulók bizonyítványt kapnak, ami a katonaságnál is jelentős kedvezményeket biztosít.

A gazdasági iskolába beiratkozhatnak mindazok a 15—30 év közötti magyar anyanyelvű keresztény ifjak, akiknek, vagy szülőiknek legalább 2 (kettő) hold földjük van.

Az iskolai díjak:

1940—41 tanévre havonként 1 mázsa buza, vagy annak az ára. Ebben benne van: tandíj, koszt, lakás, fűtés, világítás. A bennlakásban hideg és meleg fürdő áll a tanuló rendelkezésére. Könyvekről, írószerekről ágyneműről a tanuló gondoskodik. Akik nem bennlakók, azok egész évre felszerelés, hozzájárulás címén 600 lej fizetnek. Bennlakók csak 15 és 20 év közöttiek lehetnek.

A téli gazdasági iskolába az 1940—41 tanévre beiratkozni lehet személyesen vagy írásban, a szükséges okmányok csatolásával f. évi október hó 15-ig. Felvétel a jelentkezések sorrendjében, korlátozott számban történik. Előnyben részesülnek a 15—20 év közöttiek. Az előadások október hó 15-én reggel 8 órakor kezdődnek. Minden közelebbi tájékoztatást szívesen ad az iskola igazgatósága, Tg.-Săcuesc-Kézdivásárhelyen.

Az iskolának nyilvánossági joga van.

== I Megjelent! ==

és folytatódik Nyíró József híres regénye

Uz Bence, füzetes kiadásban

Egy füzet ára 4 lej.

Kapható a KOVÁCS-hirlapirodában vagy az újságelárusítónál.

Utra, kiküldetéseknel, irodai használatra nélkülözhetetlen a

töltő-toll

Beszámoló komámnak

a sinaiai utról és miegymásról

Zuhogó eső.

— Mintha csak csöbörből tötenék! — szokta mondani ilyenkor a székely ember. És ebben az esős időben egymás után gurulnak ki a gépkocsik a városból.

Az irány? ... Ne is kérdezd komám, aki az üzlet ajtajában állva, furcsa pillanattal érdeklődött az utazás célja felől.

Mondhatnám, hogy kirándulásra mentem: ...

Tudod, a sógorom, a ki egész életében szerette a táj szépségeit, már napok óta kintornázta a fülemben:

— Szép, szép a Császár, a Transzylvánia-fürdő, a Szent Anna-tó, de nem megvetendő Sinaia se. Hát, kérlek, különösen csodálatos a szerpentin útja. Aztán a levegője! Meg a gyönyörű fenyves erdők és a rigók fűtje. Hát becsületesemre mondom, Vásárhelyen senki úgy nem fűtül, mint arra felé a rigók.

Szógoru egykedvű komám! Bizonyára most azt mondod, hogy könnyű Katót táncba vinni. Hát most az egyszer tévedsz. Engem egyenesen a táj szépsége vonzott Sinaia közé, aztán nem is jártam addig soha arra felé.

A zuhogó esőben száguldozó gépkocsikat még több ilyen kiránduló kocsi követi, amit csak akkor veszünk észre, amikor el-suhannak mellettünk, vagy pedig az utasai nagy szerénységgel előtűnedeznek a sinaiai kaszinó asztalai mellett.

El is feleltem mondani, hogy ellátogatunk abba a bizonyos kaszinóba is, ahol Vásárhelyről is sokan fizettek már belépődíjat. Mert ez a látogatás is hozzá tartozott a kirándulás sorrendjéhez. Tudod, komám, nem tudtam volna magamnak megbocsátani, ha meg nem tekintem e szép épületet, melyhez annyi schaj, reménykedés és öröm tapad. Ez a nap azonban inkább a schajok napja volt, vagy ahogy jobban tetszik, a leégések napja volt, olyan leégések napja, amit az egyre megújuló zápor sem tudott volna elfojtani.

A Sinaia körüli u'azásnak jellemző példáját írom még ide, hogy okulj. Az egyik társaság tagjai annyira leégtek, hogy még a vacsorára félretett pénz is elment. Az éhség pedig nagy ur. Az innen — onnan lejenként összeszedett pénzből még is megvacsoráztak a társaság és szomorúan mondták táj-t a vadregényes vidéknek.

Hogy a sti us ne változzék, éjjel 3 órakor érkezünk haza — zuhogó esőben.

Egyébként ölel egyetlen tisztelő komád: Káruy.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom, hogy tekintettel a drágasági viszonyokra, vizsgálja meg régi leltelt ruhadarabjait, nem baj bármilyen piszkos, vagy színehagyott mert a

Bartos Boldizsár

vegýtisztító és kelmefestő üzemében

ujra hasznavehetővé lehet tenni, mivel ezáltal sok pénzt takarít meg.

Guvlórozás és pliszérozás

különböző mintákban. — Ugyszintén 100%-os tiszta gypjából készült

székely háziszőttes

posztóim állanak a nagybecsű vevő közönség rendelkezésére. — Továbbá gypjufésűlést, fonást, ványolást, festést és préselést a legszebb kivitelben készítek. — Kelim és perzsafonalak, ugyszintén zsákszőnyeg varráshoz különböző színekben nagy választék.

Aranyéremmel több-szörösen kitüntetve

Minden hirdetés előre fizetendő a propaganda minisztérium által megállapított országos dijszabás kötelező előírása szerint

Nagy választék „MATADOR”, „MELBI” és egyéb jómárkájutöltőtollabak a KOVÁCS-HIRLAPIRODÁBAN

Tipografia MINERVA Târgul-Săcuesc 1940

Apróhirdetések

E hirdetések hivatalos árszabály szerint tíz sorig szavanként számíttatnak. Minden hirdetés előre fizetendő

2 szoba, konyha, kamrából és külön ud. varból álló lakás ELADÓ. Cím Temetöu'ca 8 sz.

A Molnár Béla-féle ház;

3 szoba, konyha, kamra, fürdőszoba, szemben hozzátartozó udvar, fászip, sertésöl stb. augusztus elsejétől kiadó. Értekezni lehet H. Nagy Kálmánnál.

Veszek jóminőségű, lónak való szénát, száraz herét és lucernát. — Bene Albert.

Eladó egy elsőrendű egylovas hám. Cím a kiadóban.

Románból, magyarból, franciából GYÖRBIRÓ JENŐ okleveles tanár

12-13 éves árva, református kislányt örökbe fogadna nyugdíjas özvegy urinő. Értekezni a kiadóhivatalban.

Jó családból való,

4 középiskolát végzett fiút, tanulónak felvesz Jancsó F. Lajos vas és fűszer kereskedő.

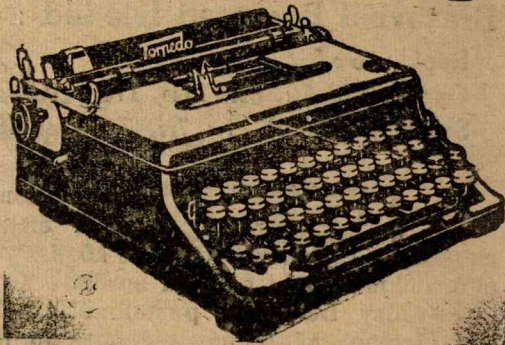
JÓKARBAN LEVŐ fekete zongora eladó Cím a kiadóban.

A Szénpiac-utca sarkán

egy kettős üzlethelyiség berendezéssel együtt bérbeadó. Értekezni lehet Várhelyi Györgynél.

Legjobb, tartós és tisztairásu

a „TORPEDO” írógép

Kicsi TORPEDÓ koffer írógép

Nagy Standard „Torpedó”

Felvilágosítást ad

KOVÁCS-hirlapiroda

Törvények, rendeletek

magyar fordítását tartalmazza a hetenként megjelenő

Jogi Kalauz

Ez az önálló hetilapként megjelenő

Jogi Kalauz

mindazt fogja közölni, amit mindenkinek szükséges tudnia, hogy a jelenleg érvényben, vagy későbbben megjelenő törvényeknek és rendeleteknek eleget tehesse.

Orvos, ügyvéd, mérnök, iparos, kereskedő és földműves egyaránt megtalálja az önálló hetilapként megjelenő

Jogi Kalauz-

ban az öt érdeklő törvényeket és rendeleteket, d nemcsak azok pontos szövegét magyar fordításban, hanem azok gyakorlati alkalmazására vonatkozó utasításokat és magyarázatokat. A 4 oldalas szám 3, a 8 oldalas szám pedig 5 lej és kapható városunkban a

KOVÁCS-HIRLAPIRODÁBAN.

Aki vigyáz a szájára, nyelvére: lel két sok bajtól menti meg.